

τή διατήρησιν τῶν ἐθνικῶν εὐθημάτων, ἀλλὰ καθορίζονται ἀπὸ λόγους ἐντελῶς οικονομικούς. Τὸ χρῆμα εἶναι καὶ ὁ σκοπὸς καὶ τὸ μέσο. Χωρὶς χρῆμα οὔτε κανόνια, οὔτε κερὰ, οὔτε ἀριστάτα, οὔτε ψωμί. Καὶ ἡ εἰρήνη ἐπίσης ἀποτελεσμά οικονομικῶν συνθηκῶν. Καὶ μέσα στὴ διεθνή αὐτὴ κυκλοφοσίαν τοῦ χρήματος ἓνα ἔθνος εἶναι μιὰ μονάδα, καὶ ἔτσι τὸ ἔθνος αὐτὸ λέγεται Ἑλλάς, καταναίει καὶ τι μεταξὺ μονάδος καὶ μηδενικοῦ. Ἐπικαλοῦμαι τώρα τὴν ἐλεύθερον καὶ εὐσυνείδητη θέλησιν ὄλων τῶν Ἑλλήνων νὰ μεταβάλουν αὐτὴ τὴν ἀναγκαστικὴν, ματαιὰ καὶ ἀσυνείδητη πορείαν τῶν γεγονότων. Τὸ κάμνω γιὰ νὰ εὐχαριστήσω μερικὸς πού αἰσθάνονται αἰωνίως τὰ δόντις τους ἀπὸ πατριωτικὰ εἴρηνη. Εἶναι δυνατόν ἂν τὸ κατορθώσουν; Ὁχι. Ὅσοι ἂν φωνάξουν, ὅσοι ἂν κουνήσουν χεῖρα καὶ πόδια, δὲ θὰ μπορέσουν ποτε νὰ ξεφύγουν ἀπὸ τὴν μοιραία καὶ ἀλληλένδετη πορεία τῶν γεγονότων, τὴν ἧποιν καθορίζουν ὅχι οἱ θελήσεις τῶν ὀποιοῦνδήποτε ἀτόμων πού ἐξῆσαν ἢ ζοῦν, ἀλλὰ μερικὸι νόμοι κοινοὶ γιὰ ὅλα τὰ ἔθνη καὶ ἀνεξίτητοι ἀπὸ τίς ἐνσυνείδητες τάσεις τοῦ σήμερα καὶ τοῦ χθές.

Ἔτσι καὶ ὁ σοσιαλισμὸς, μὲ τὸν ἀγῶνα τῶν τάξεων, μᾶς παρουσιάζεται ὡς ἀνεκλαστικὸ ἀποτελεσμά νέων οικονομικῶν ὄρων καὶ ὅχι ὡς ἀφροσύνη ἢ ἄρρητη βγαλμένη ἀπὸ ρωμαντικὰ (!) βιβλία, ὅπως θέλει ὁ κ. Καβαλιεράτος. Οἱ μεγάλοι τεχνικὲς τελεσιποιήσεις τῶν παραγωγικῶν μέσων, μὲ τὴν προοδευτικὴ συγκέντρωσιν τῶν κεφαλαίων πού προκάλλισαν, ἀνέπτυξαν μιὰ τάξιν ἀνθρώπων με κοινὰ συμφέροντα, τῆς ἐποικίας ἢ ἀντιθέτου, στὴν ἀρχὴ ἀσυνείδητη καὶ ἀσυστηματοποίητη, κατέληξε στὴν δημιουργίαν ἐνὸς συσπῆδος καὶ καθορισμένου ἰδανικοῦ. Καὶ ἰδοὺ εἶσι σήμερα ἐκκαυμένη ἀνθρώπων σὲ ἕνα τὸν κοσμοῦ ἔχον δώσει τὰ χεῖρα σὲ μιαν κοινὴν συνεργασίαν, ἢ ἐποικίαν καθὼς μίρα ἐξασκοῦνται νὰ γίνονται πλατυτέρα καὶ δυνατώτερα.

Ἄλλὰ στὴν Ἑλλάδα, φωνάζουν μερικὸι, ἡ ἐπιδημία αὐτὴ εἶναι ἀγνωστὴ. Αὐτὸ μιλᾷ μὲ τίς διαβεβαιώσεις μερικῶν ποιητῶν ὅτι στὴν Ἑλλάδα ὅλα εἶναι γαλάζια καὶ χρυσαῖα. Ἄλλ' αὐτοὶ οἱ αἰώνως σκοτισμένοι καὶ κεντημένοι ὄγκοι πού λέγονται ῥομπρικές τί εἶναι; Καὶ ἄλλες μαῖρες τρύπες τοῦ ὄδηγουν κάτω ἀπὸ τὴ γῆ τί εἶναι; Καὶ καὶ ὄντα αἰωνίως σκουμένα καὶ κεντημένα τί εἶναι; Μήπως εἶναι αὐτοὶ οἱ Ἑργάτες; Ἡ μήπως εἶναι οἱ σκλάβοι καὶ οἱ ἀδύνατοι, πού πλάστηκαν γιὰ νὰ τρέφουν ἡμᾶς τοὺς ἐλεύθερους (!) καὶ τοὺς δυνατούς (!); Καὶ αὐτὰ πού λένε πρῶτος ὕλη καὶ πλημυρίζουν τὰ βουὰ μας; Καὶ οἱ Σύλλογοι, καὶ οἱ ἀπεργίες, καὶ ὁ Πανεργατικὸς τῆς Θεσσαλίας, καὶ οἱ Σύλλογοι τῆς Ἀρτας καὶ τῆς Ἀθήνας καὶ οἱ Ἑργάτες, τῶν Βόλων καὶ τῆς Σμύρνης; Καὶ οἱ καυγάδες πού ἔδωσαν καὶ πῆραν στὸ «Νουμᾶ»; Τί εἶναι ὅλα αὐτὰ; Εἶναι πραγματικότητες ἢ ὄχι; Καὶ μᾶς δικαλογοῦν ὅταν πιστεύομε ὅτι καὶ ἡ Ἑλλάς, ἀργὰ ἢ γρήγορα, θ' ἀκολουθήσῃ τὸν παγκόσμιον δρόμον; Ποιὸς εἶναι ὁ λόγος πού θὰ μᾶς ἀναγκάσῃ νὰ ξεχωρίσωμε; Ποιὸς εἶναι ὁ ἀφορμὴ πού θὰ καθορίσῃ διαφορετικὴ διεύθυνσιν στὴν οικονομική μας ἐξέλιξιν; Γιατί δὲν πρέπει νὰ ξεχωρίσωμε ὅτι ὁ σοσιαλισμὸς εἶναι γέννημα οικονομικῶν συνθηκῶν καὶ ὄχι προῖόν διανοητικῶν τάσεων. Ὅλα αὐτὰ δὲ μᾶς τὰ ἐξήγησε κανένας Κ' ἐκείνου πού χαρακτηρίζει τοὺς περισσότερους κριτικούς εἶναι ἡ σύγχυσις αἰτιῶν καὶ ἀποτελεσμάτων. Δὲ θέλουν νὰ καταλάβουν ὅτι ἡ σοσιαλιστικὴ ἰδέα ἔχει βάση καθαρῶς οικονομική. Νομίζουν ὅτι τὸ σοσιαλισμὸν τὸν γέννησαν οἱ πνευματικοὶ τοῦ ὑπέρημαχοι. Καὶ πιστεύουν ὅτι πολεμώντας τὸ Μαρξιστικὸν σύστημα π. γ., μπερῶν νὰ ἀντιρῶσιν τὴν σοσιαλιστικὴν πραγματικότητά. Εἶναι σὰ νὰ θέλῃ κανεὶς νὰ ξεπερᾷ τὸν ἀτομισμὸν χτυπώντας τὸ Νίτσε, τὸ Σπέρνερ, τὸν Τσίρκεργορτ ἢ τὸν Ψεν. Ἐδῶ ἐγκρίεται ἀκριβῶς ἡ ὑποτοπία, τὴν ὅποιαν τόσο καθαρὰ ἐδειξε ὁ Σπληνός. Γιατί πίσω ἀπὸ ἓνα ἀτομιστικὸν ἢ ἓνα σοσιαλιστικὸν ὑπάρχει μιὰ ἀσυνείδητη τάξις καὶ ἓνα αἰσθημα, καὶ πίσω ἀπ' αὐτὰ ἓνας οικονομικὸς λόγος, καὶ πίσω ἀπὸ τὸν οικονομικὸν λόγον μιὰ παραγωγικὴ ἰδέα, καὶ πίσω ἀπὸ τὴν παραγωγικὴ ἰδέαν μιὰ κοινωνικὴ συνθήκη καὶ οὕτω καθέξῃς ἐπ' ἀπειρον. Αὐτὰ τὰ πράγματα εἶναι τόσο ἀπλά καὶ φανερά, πού μοῦ φαίνεται παράξενο πὼς ὑπάρχουν ἄνθρωποι πού τὰ ἀρ-

νοῦνται. Μὰ τώρα τελευταῖα ὄλων τῶν ζητημάτων τῆς σκέψης καταντήσαν ζητήματα... χαρακτήρος. Γιὰ νὰ φιλοσοφήσῃ κανεὶς δὲ χρειάζεται νὰ ὑποτάξῃ καὶ νὰ προσκρῆσῃ τὸ πνεῦμα του στὴν ἐξωτερικὴν πραγματικότητα. Αὐτὸ πού κάνει ἡ τσοῦρα εἶναι ἀρκετό: γυρίζει γύρω στὸν ἑαυτὸ τῆς καὶ ἔτσι μεταβάλλεται σ' ἓνα κέντρο, γύρω στὸ ὅποιον περιστρέφονται κατ' ἀνάγκην, ἔτσι καὶ μὲ διαφορετικὴν διεύθυνσιν καὶ ὁ Κόσμος καὶ ἡ Ζωή.

Freimburg.

Γ. Ν. ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ

ΟΤΙ ΘΕΛΕΤΕ

— Βγήκανε σὲ ἀμετροπυκνωμένο βιβλιαράκι τὰ «Μικρὰ τραγούδια» τοῦ φίλου Ἀλέξ. Μυρουδῆ. Ὁ Μυρουδῆς εἶναι γνωστὸς στὸς φιλολογικοὺς κύκλους μας τόσο ἀπὸ τὰ μικρὰ τραγούδια του ὅσο καὶ ἀπὸ τὰ μικρὰ χρονογραφημάτωνά του πού γράφει ἄλλοτε στὴν «Ἀκρόπολιν» μὲ τὸ ψευτόνομα Σάντος. Γιὰ τὰ «Μικρὰ τραγούδια» τοῦ Μυρουδῆ θὰ μιλήσῃ ἀργότερα στὸ «Νουμᾶ» κανένας εἰδικὸς ὁπωσδήποτε συνεργάτης μας.

— Τὸ «Ἐμπρός» τοῦ Βερολίνου (11 τοῦ Δεκέβρη) γράφει τὰ ἑξῆς: «Βγήκε στὴν Ἀθήνα τὸν περασμένον μῆνα ἡ πρώτη σοσιαλιστικὴ ἑφημερίδα τῆς Ἀθήνας, τὸ «Μέλλον», πού γιὰ τὴν ὄρα θὰ βγαίνει μιὰ σορὰ τῆς βδομάδας. Τὸ πρῶτον σοσιαλιστικὸν φύλλον τῆς Ἑλλάδος εἶναι ὁ «Ἐργάτης» τοῦ Βόλου πού ἀνάμειξε σ' ὅλα, δημοσίῳ ἔλεος

Πραγμάτης ἐθνικῶν γλωσσικῶν λειψαδίων

(Γελοιογραφία ὑπὸ τοῦ κ. Σταμ. Σταματίου ἀπὸ τὴν «Ἀκρόπολιν».)

ἑλληνικὴ μετάφρασις τὸ «Κοινωνικὸν πρόγραμμα» τοῦ Μάρξ καὶ Ἑγγελς. Τὸ «Μέλλον» ἀκολουθεῖ ἐπίσης τίς ἰδέας τοῦ Μάρξ.

— Τὸ φύλλον ὁμοῦ πού πρωτάνοιξε τίς στήλες του σὲ σοσιαλιστικὰς συζητήσεις στὴν Ἑλλάδα καὶ μπορεῖ νὰ θεωρεῖται ὡς πρόδρομος τοῦ «Ἐργάτη» καὶ τοῦ «Μέλλοντος», εἶναι ὁ «Νουμᾶς», βδομαδιάτικο φιλολογικὸν φύλλον τῆς Ἀθήνας.

— Καὶ ἐξοικονομεῖ τὸ Βερολινέζικον «Ἐμπρός» μιλῶντας γιὰ τὰ προσωπικὰ κόμματα πού γίνονται σὲ τιποτένιους καυγάδες εἰσα στὴν Ἑλληνικὴν Βουλὴν καὶ τὰς τάξεις μας πῶς καὶ ὁ «Ἐργάτης» καὶ τὸ «Μέλλον» θὰ δουλέψουν γιὰ νὰ ἰδρῶσιν, ὅταν ἔρθῃ ἡ ὄρα, ἓνα ἐργατικὸν πολιτικὸν κόμμα «γιὰ νὰ πῶσι ἢ τωρὶν ἢ εἰσευθὴν κατὰστάσιν τῆς χώρας».

— Οἱ τρεῖς ἀμίμητοι Μιστριωτικοὶ καὶ τῶν κ. Σταματίου πού δημοσιεύτηκαν σὲ τρία φύλλα τῆς «Ἀκρόπολης» φεγουράρουν σήμερα κοὶ στὸ «Νουμᾶ». Γιατί ὁμοῦ ὁ κ. Σταματίου νὰ μὴ μᾶς καρικατοῦρῆσῃ καὶ τὸν κ. Καβαλιεράτο, φορτωμένον στὴν μάχην του τὸ περιφθῶνον κομσκέδιτόν;

Διδασκάλος τοῦ Ἀρ-ἀκείου πανθεῖα

(Γελοιογραφία τοῦ κ. Σταμ. Σταματίου ἀπὸ τὴν «Ἀκρόπολιν».)

— Ἡ «Ἀκρόπολις» τῆς Δευτέρας ἐκκατέστη κατ' ἄνωγον τῆς περασμένης Κερικῆς τὰ νομῆρα τοῦ δεξιῶν πῶς εἶναι σὰ ἕλλη Κρίτη οἱ Ἑθνομίαι του Τράπεζας. Ἡ «Ἀκρόπολις» χαρακτηρίζεται γιὰ ἀνιδεργῶν τὸ ἔθρον τοῦ Πραγματικῶν οικονομολόγου μας. Καὶ γὰρ δὲν εἶναι;

— Ἀπὸ τὸ φύλλον τῆς ἑλλης Κερικῆς ἐκκατέστη ὁ «Κριτικὸς τοῦ Νομῆ» τῆς θεωρίας του μελέτης πού εἶναι ἀναγγεῖται στὸ τελευταῖον κειμενὸν τοῦ ἔθρον. Ἡ πῶσις μὲ λέξη του πού θὰ δημοσιευτῇ τὴν Κερικὴν ἔχει τίτλον «Τέχνη καὶ δημοσιογραφία».

— Οἱ συντροφεῖς τοῦ Ὀξωτέρικου, πού λέναν ἄλλο καιρὸ τὴν ἀπόδειξιν τους (καὶ ἄκομα καὶ εἰσι δὲν τὴν λέναν), πρέπει νὰ λογαριάσουν πὼς τελειώνει ἡ χρονὴ καὶ ἂν παρουσίουν νὰ μᾶς στείλουν τὴν συντροφήν τους. Ἐπιπλέον αὐτὴ τὴν φιλικὴν συστάσιν νὰ μὴ τὴν περιφρονήσωμε.

— Στὸ σοφώτατο κ. Καβαλιεράτο πού πῆρε σκρόπιον λέξεις ἀπὸ τὸ βιβλίον τῆς κ. Παπαδόσκου καὶ τίς παρουσίουν γιὰ γελοῖες τάξαι στὴν Βουλὴν, μποροῦμε νὰ παντήσωμε, πάντα μὲ τὸν προεπόμνον σὲ μιὰ τέτιαν σοφολογιστικὴν σεβασμῶ, πὼς ἂν πάρει σκρόπιον λέξεις καὶ ἀπὸ τὸν Ὀμηρον καὶ ἀπὸ τὸ Νεάντε καὶ ἀπὸ τὸ Σαίξπηρον καὶ ἀπ' ὅποιον ἄλλον μεγάλο ποιητὴν, μπορεῖ νὰν τίς παρουσίουν εὐκολα εὐκολα γιὰ γελοῖες.

— Ἡ λέξη παῖνον γελοῖα ἢ σοβαρὴ μορφή ἀπὸ τίς ἄλλες τίς πλαϊνῆς τῆς καὶ ἀπὸ ἀλάκωρη τὴν ἔνοια—καὶ νὰ μᾶς συμπαθεῖ ὁ κ. Καβαλιεράτος πού θέλησαμε νὰ συζητήσωμε σοβαρὰ μαζί του.

ΑΠΟ ΤΩΝ ΕΞΩ ΚΟΣΜΟ

Ἡ ΤΕΧΝΗ ΚΑΙ Ἡ ΕΠΙΣΤΗΜΗ

Ἡ ἀντίθεση, ρητορικὸν σχῆμα ἀπὸ τὰ δυνατώτερα. Μὰ καμιά φορὰ καὶ τί διδαχτικὴ πού εἶναι ἡ ἀντίθεση. Μιὰ κυρία, τώρα τελευταῖα, πῆρε τὸ διπλωμά της ἀπὸ τὸ Πανεπιστήμιον. Δοχτορέσκα Ἰσσμ' ἔδω ἦσυχαι ἦσυχαι, τὸν ἔθρονος καὶ αὐτὴν μαλονότι γυναίκα, (ἀπὸ τὸν καλὸν δὲ ἔθρον ποιά χρονὴ στὸ μεσαιῶνα, πού κλιμακώσαν, δὲ θυλαῖται καλὰ πού καὶ ποῖα ἄρα πατάει, γιὰ νὰ κρινόν ἂν εἶναι καὶ ἡ γυναικὴ ἀντιθέτος). Δόχτορας ἢ δοχτορίσκα σημαίνει, ἀπλοῦστατα, πὼς, μπορεῖς καὶ νὰ διδάσκῃς τὴν ἐπιστήμην σου, φτάνει νὰ πάρῃς ἓνα φεφᾶ γιὰ τοῦτο. Καὶ τὸν πῆρε τὸ φεφᾶ.